



KO TE

# KAHITI O NIU TIRENI.

HE MEA TA I RUNGA I TE MANA O TE KAWANATANGA.

PONEKE, TAITE, AKUIHATA 23, 1917.

*Panuitanga Whenua Maori hei Whenua Karauna i raro i Tekiona 374 o te Ture Whenua Maori, 1909.*

*Wkakaatu kua mutu tetahi Whenua te ekenga e Wahi XIV o te Ture Whenua Maori, 1909.*

(L.S.) LIVERPOOL, Kawana-Tianara.  
HE PANUITANGA.

**N**O TEMEA kua whakaritea, *inter alia*, e tekiona toru rau e whitu tekau ma wha o te Ture Whenua Maori, 1909 (ka huaina i raro nei ko "taua Ture"), me tekiona tekau ma wha o te Ture Whakatikatika Ture Whenua Maori, 1914, ki te marama kua ata oti te hoko o tetahi whenua Maori e te Karauna i raro i te mana o taua Ture, ka ahei te Karauna ki te whakaputa i tetahi Panuitanga hei whakaatu kua riro taus whenua hei whenua Karauna.

A notemea kua ata oti te hoko ki te Karauna i raro i te mana o taua Ture o te whenua Maori e whakaaturia nei e te Kupu Apiti, ki tenei.

Na reira, i runga i te whakahaerenga me te whakatutukitanga i nga mana kua whakawhiwhia ki a au e tekiona toru rau e whitu tekau ma wha o taua Ture, me tekiona tekau ma wha o te Ture Whakatikatika Ture Whenua Maori, 1914, ko ahau, ko Arthur William de Brito Savile, Earl o Liverpool, te Kawana-Tianara o te Tominiona o Niue Tiren, tenei ka panui ko te whenua e whakaaturia nei e te Kupu Apiti ki tenei kua riro hei whenua Karauna.

## KUPU APITI.

MATAMATA Raki Nama 1E Poraka : Tona nui e 23 nga eka ;  
Takiwa Ruuri o Wairere.

He mea tuku i raro i te ringa o His Excellency te Right Honourable Arthur William de Brito Savile, Earl o Liverpool, Knight Grand Cross o te Most Distinguished Order o Saint Michael me Saint George, Member o te Royal Victorian Order, Kawana-Tianara, Tino Rangatira o te Tominiona o Niue Tiren me nga Motu kei raro i tona mana ; he mea whakaputa i raro i te Hiri o taua Tominiona, i te Whare o te Kawana i Poneke, i tenei te tekau ma whitu o nga ra o Akuhata, te tau o to tatou Ariki kotahi mano e iwa rau kotahi tekau ma whitu.

W. H. HERRIES,  
Minita mo nga Mea Maori.

E TE ATUA TOHUNGIA TE KINGI !

Kahiti—A.

LIVERPOOL, Kawana-Tianara.

## OTA KAUNIHERA.

I te Whare o te Kawana i Poneke, i tenei te tekau ma toru o nga ra o Akuhata, 1917.

Tu ana i reira :

KO HIS EXCELLENCY TE KAWANA-TIANARA I ROTO I TONA KAUNIHERA.

**N**O TEMEA kua meinga hei ture e tekiona iwa tekau ma ono o te Ture Whakatikatika Ture Whenua Maori, 1913, ka ahei te Kawana i ia wa i ia wa, i runga i te Ota Kaunihera, ki te ki ko tetahi whenua e ekenga ana e Wahi XIV e Wahi XV ranei o te Ture Whenua Maori, 1909 (ka huaina i raro nei ko "taua Ture"), a kua tau abu hoki ki tetahi Poari Whenua Maori, me mutu te ekenga o aua Wahi o taua Ture, a me whakahoki atu ano ki nga Maori no ratou taua whenua.

A notemea ko te whenua e whakaaturia nei e te Kupu Apiti ki tenei, e ekenga ana i naianei e Wahi XIV o taua Ture, a kua tau ki te Poari Whenua Maori o te Takwa o Tokerau, a kua whakaae taua Poari me mutu te ekenga o tana whenua e taua Wahi XIV o taua Ture, engari me whakahoki atu taua whenua ki nga Maori no ratou.

A notemea kua marama te Kawana kaore taua whenua e ekenga ana e tet hi rihi, raihana, kanataraka hoko, aua tuku ke atu ranei, a kaore kau he moni e tiaatingia ana ki runga ki tana whenua ki nga rewenui ranei o tana whenua i raro i nga tikanga o taua Ture o tetahi mana ke atu ran-i.

Na reira, ko His Excellency te Kawana-Tianara o te Tominiona o Niue Tiren i runga i te whakahaerenga me te whakatutukitanga i nga kaha me nga mana kua whakawhiwhia ki a ia e tekiona iwa tekau ma ono o te Ture Whakatikatika Ture Whenua Maori, 1913, a i runga hoki i te tohutohu me te whakaae a te Kaunihera Whiriwhiri o taua Tominiona, tenei ka panui ko te whenua e whakaaturia nei e te Kupu Apiti ki tenei me mutu te ekenga e Wahi XIV o te Ture Whenua Maori, 1909, engari me whakahoki atu ki nga Maori no ratou taua whenua.